
FOLKETINGET

Europaudvalget, Beskæftigelsesudvalget

EU-konsulenten

EU-note

Til: Udvalgenes medlemmer

Dato: 3. maj 2012

EU-Domstolen fastslår, at pensionerede tjenestemænd har ret til økonomisk godtgørelse ved ikke afholdt ferie

Sammenfatning

EU-Domstolen har den 3. maj 2012 afsagt dom i en tysk præjudiciel sag om fortolkningen af EU's arbejdstidsdirektiv.

Sagen vedrørte en pensioneret tjenestemands krav om udbetaling af en økonomisk godtgørelse som erstatning for ikke afholdt ferie, efter at han var blevet uarbejdsdygtig.

Domstolen slår dog fast, at arbeidstagerens krav på udbetaling af godtgørelse for ikke afholdt ferie efter EU's arbejdstidsdirektiv ikke går ud over de 4 ugers betalt ferie, der er sikret i direktivet.

Danmark afgav indlæg i sagen i oktober 2011.

EU-Domstolen afsagde den 3. maj 2012 dom i en præjudiciel tysk sag, Neidel¹, som handlede om retten til udbetaling af overskydende ferie efter pensionering i henhold til EU's arbejdstidsdirektiv. Danmark afgav indlæg i sagen i oktober 2011.

Hvad drejede sagen sig om?

Sagen vedrørte fortolkningen af EU's arbejdstidsdirektiv fra 2003², særligt bestemmelsen i artikel 7 om årlig ferie.

Direktivets artikel 7 bestemmer:

*"1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at alle **arbejdstagere får en årlig betalt ferie af mindst fire ugers varighed** i overensstemmelse med de kriterier for opnåelse og tildeling heraf, som er fastsat i national lovgivning og/eller praksis.*

*2. Den minimale årlige betalte ferieperiode **kan ikke erstattes med en finansiel godtgørelse, medmindre arbejdsforholdet ophører.**" (egen udhævning)*

Arbejdstidsdirektivet er et minimumsdirektiv, hvilket betyder, at EU-landene kan fastsætte regler, der stiller arbejdstagere gunstigere.

Sagens omstændigheder

Sagen angik en tysk brandmajor, Georg Neidel, som i juni 2007 blev uarbejdsdygtig på grund af sygdom. Ved udgangen af august 2009 gik han på pension, da han nåede pensionsalderen for brandmænd.

Som tjenestemand i brandvæsenet havde Neidel ret til 5 ugers ferie om året og helligdagskompensation på 8-9 dage om året. Da han imidlertid ikke kunne afholde feriedagene pga. sin sygdom gjorde han i december 2009 krav på udbetaling for 86 ikke-afholdte feriedage.

¹ Dom af 3. maj 2012 i sag C-337/10, Georg Neidel mod Stadt Frankfurt am Main.

² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/88/EF af 4. november 2003 om visse aspekter i forbindelse med tilrettelæggelse af arbejdstiden (EUT L 299, s. 9).

Arbejdsgiveren, Stadt Frankfurt Am Main, afviste hans krav bl.a. med den begrundelse, at arbejdstidsdirektivets artikel 7 ikke gjaldt for tjenestemænd og at pensionering ikke faldt ind under begrebet ”arbejdsforholdets ophør”.

Efter en klage over afgørelsen blev sagen indbragt for Verwaltungsgericht Frankfurt am Main, som forelagde en række præjudicielle spørgsmål for EU-Domstolen om fortolkningen af arbejdstidsdirektivet.

I den forbindelse blev der også stillet spørgsmål om lovligheden af en regel i den tyske ferielov, hvorefter ”Ferien som udgangspunkt skal afholdes i det år, i hvilken den er tildelt”, og hvorefter ”Tjenestemanden mister retten til ferie, som ikke er afholdt inden ni måneder efter nævnte års udløb”.

Sagens betydning for Danmark

Den danske regering vurderede, at sagen havde principiel betydning for Danmark og har derfor afgivet indlæg for Domstolen³. Baggrunden var, at der blev stillet spørgsmål om, hvorvidt direktivet også omfattede andre nationale ferierettigheder end de 4 uger ifølge direktivet.

I den forbindelse bemærker regeringen, at både den danske ferielov og en række kollektive overenskomster indrømmer arbejdstagerne i Danmark yderligere rettigheder, herunder en 5. ferieuge. Herudover har arbejdstageren ofte en række andre overenskomstmæssigt fastsatte fridage, som fx juleaftensdag og nytårsaftensdag.

Ifølge regeringen ville den danske ferielov og muligvis også en række overenskomster derfor vil være strid med direktivet, hvis Domstolen nåede frem til, at retten til den årlige ferie rakte udover de 4 uger ifølge direktivet.

Hvad fastslår Domstolen?

I sin dom af 3. maj 2012 fastslår Domstolen, at direktivets artikel 7 også gælder for tjenestemænd, og at begrebet ”arbejdsforholdet ophør” også omfatter pensionering. Derfor har en tjenestemand ved pensionering ret til en finansiel

³ Jf. regeringens notat til EUU om afgivelse af indlæg i sagen (Alm. del (10) – bilag 35 af 19. oktober 2010): <http://www.euo.dk/upload/application/pdf/b6ebf294/1035.pdf>

godtgørelse for årlig betalt ferie, der ikke er afholdt som følge af, at han på grund af sygdom ikke har udført tjeneste⁴.

Hvad angår spørgsmålet om EU-landenes indrømmelse af yderligere ret til ferie – udover direktivets 4 uger – også giver ret til at få dem udbetalt efter arbejdsforholdets ophør, svarer Domstolen dog benægtende.

Ifølge Domstolen er direktivet således ikke til hinder for:

*”... nationale bestemmelser, hvorefter en tjenestemand indrømmes **ret til yderligere betalt ferie** ud over retten til en årlig betalt ferie på mindst fire uger, **uden at der er fastsat betaling af en finansiel godtgørelse**, når den tjenestemand, som går på pension, ikke har kunnet udnytte disse yderligere rettigheder som følge af, at han på grund af sygdom ikke har kunnet udføre tjeneste.”⁵ (egen udhævning)*

Med andre ord er det op til EU-landene selv at afgøre, om de vil udbetale økonomisk godtgørelse for ferieperioder, der overstiger de 4 ugers betalt ferie ifølge direktivet.

Endelig fastslår Domstolen, at forældelsesreglen for udbetaling af ikke afholdt ferie i den tyske ferielov er i strid med direktivet. Domstolen henviser til, at den tyske forældelsesfrist (på 9 måneder) ikke må være kortere end optjeningsperioden for ferien (1 år)⁶.

Dommen kan læses her:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=122390&pageIndex=0&doclang=DA&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=200811>

Med venlig hilsen

Thomas Fich
(3611)

⁴ Dommens præmis 32.

⁵ Dommens præmis 37.

⁶ Dommens præmis 42.